

Zbirka medijskih objav

INŽENIRSKA ZBORNICA SLOVENIJE,
za obdobje 23. 10. 2015

Število objav: 3

Internet: 2

Televizija: 1

Spremljane teme:

Inženirska dejavnost, ...: 2

Inženirska zbornica ...: 1

Barbara Škraba Flis: 0

Zbor za oživitev ... ZORG: 1

Gradbeni zakon: 0

Zakon o ... načrtovanju: 0

Zakon o ... arhitektih: 0

Seznam objav v zbirki:

Internet	Naslov	Ko bom velik, bom kmet in punce se bodo lepile name		
Zaporedna št. 1	Medij; Doseg	Finance.si; 231.945		
	Rubrika, Datum	Novice; 23. 10. 2015		
Stran v zbirki: 13	Avtor	Gorazd Suhadolnik		
	Teme	Inženirska dejavnost, inženirji		
Povzetek	...»Nekako sem preplezal dva letnika, to so bila tista leta, ko še ne veš, kaj točno bi sam s sabo. Potem sem zaradi tedanje punce presedlal na komunalno inženirstvo in to me je povsem potegnilo, doštudiral sem ob delu.« »Danes mora imeti kmetovalec obilico znanja, papirologije je še več kot v firmi. Kmetija je pravzaprav...			

Internet	Naslov	Inženirska zbornica bo podelila nagrade za izstopajoče dosežke		
Zaporedna št. 2	Medij; Doseg	STA.si; 24.885		
	Rubrika, Datum	Slovensko gospodarstvo; 22. 10. 2015		
Stran v zbirki: 14	Avtor	STA		
	Teme	Inženirska zbornica Slovenije		
Povzetek	...Inženirska zbornica bo podelila nagrade za izstopajoče dosežke Ptuj, 22. oktobra - Inženirska zbornica Slovenije danes pripravlja dan inženirjev, katerega osrednji dogodek je podelitev nagrad za izstopajoče inženirske dosežke. Nagrade...			

Televizija	Naslov	V prihodnjih letih manj denarja za naložbe		
Zaporedna št. 3	Medij; Doseg	TV Slovenija 3;	20:30	Trajanje: 26 min
	Rubrika, Datum	Točka preloma; 14. 10. 2015		
Stran v zbirki: 19	Avtor	Janja Koren		
	Teme	Inženirska dejavnost, inženirji , Zbor za oživitvev in razvoj slovenskega gradbeništva – ZORG		
Povzetek	...na račun izvajalca, oziroma nekdo nekoga, oziroma naročnika, oziroma nekoga, ki mora postaviti red in smo to pregledali, oziroma predlagali rešitve v ZORG programu. Skratka javni naročnik, ki izbere ali izvajalca z referencami, s kompetencami, s kapitalom, s prometom ali na drugi strani enoosebno družbo,...			

Ko bom velik, bom kmet in punce se bodo lepile name

Gorazd Suhadolnik

22.10.2015 22:30 / Finance 207/2015

0

0

Štiri zgodbe o mladih izobraženih kmečkih podjetni-kih, ki rušijo stereotipe o kmetih, odtrganih od sveta. Bo postal kmet v dobi interneta, malikovanja zdravega življenja in ekonomske negotovosti zaželen poklic?

V pogovorih s kmeti ugotavljam, da se ne spreminja le sam kmečki poklic, ampak tudi njihova miselnost in status,« pravi novinar Financ **Borut Hočevar**, ki se s kmeti pogosto pogovarja v okviru regionalnih forumov Financ in projekta Agrobiznis. »Marsikdo se po končanem študiju vrne na domačo kmetijo, mestne punce pa se možijo na kmete. Zdi se, da so kmečki fantje postali konkurenčni mestnim. Imajo stabilnejšo materialno bazo, v recesiji pa kmetija in zemlja vlivata zanesljivejši občutek o možnosti preživetja. Tudi po načinu življenja kmetje niso več takšni, kot so bili nekoč,« še pravi Hočevar. »Gre za ljudi z določenimi urbanimi navadami.« Kar je pravzaprav logično: zaradi boljših cest je marsikatera kmetija oziroma vas dostopnejša kot nekoč, pretok informacij na kmetih je zaradi svetovnega spleta in mobilne telefonije postal veliko boljši. Delo na kmetiji ne pomeni več nujno, da se je treba odreči vznemirljivosti mestnega življenja. »Delo na kmetiji je postalo bolj družabno, to se kaže predvsem skozi kmečki turizem, tudi s hribov hodijo kmetje pogosto prodajat na tržnice, zato niso več odmaknjeni

od sveta. Iščejo nove, predvsem ekološke produkte, sledijo povpraševanju in se mu poskušajo prilagoditi. Nekateri si gradijo ime skozi svoje blagovne znamke. Premik v glavah se dogaja na več področjih,« opisuje Hočevar.

»Kmet mora ogromno vedeti, če se želi tržno usmeriti in razvijati dopolnilne dejavnosti. Potrebna je tudi odlična organizacija,« pravi **Klemen** in **Erika** s hribovske kmetije Dvornik na Koroškem. *Foto: Osebni arhiv*

Kako je diplomirana ekonomistka postala kmetica

Erika Smolak je medijska ikona mestnih »prebežnic« na podeželje. Pred tremi leti je v televizijskem šovu Ljubezen na seniku spoznala koroškega kmeta Damijana, se z njim poročila in se iz Kranja preselila na njegovo hribovsko kmetijo Dvornik na Koroškem. Zakonca pridelujeta zelenjavo, zelišča, pečeta kruh in pecivo, izdelujeta testenine in naravna mila, predelujeta sadje, prirejata delavnice za otroke, poleg sadovnjaka pa imata tudi veliko travnikov in gozda.

V primerjavi s prejšnjimi generacijami Erika in Damijan precej spreminjata podobo kmetije, ki izvira iz 15. stoletja. Od lani se gresta ekološko kmetovanje, usmerjata se bolj tržno, saj se, kot pravi Damijan, od osnovne dejavnosti ne da preživeti.

»Nenehno je treba nekaj vlagati,« pravi gospodar, ki od rojstva živi na domači kmetiji, le med šolanjem na strojni kmetijski šoli je bival v Mariboru. Ves čas je vedel, da bo ostal doma, nikoli pa ni razmišljal, da bi se moral poročiti s kmečkim

dekletom, saj marsikatera od njih niti noče ostati na kmetih.

Eriki je bila kmetija očitno usojena, mama ji je pri šestnajstih »prerokovala«, da se bo poročila s kmetom. »Odločno sem ji odvrnila, da to pa že ne,« se spominja. »Takrat so bili moji cilji povsem drugačni, končala sem ekonomsko fakulteto, učila sem v avtošoli, bila sem trenerka varne vožnje. Potem pa sem zagledala frajerja na traktorju in se je vse spremenilo.«

Foto: Osebni arhiv

»Nisem si mislila, da mi bo znanje ekonomije na kmetiji tako koristilo,« pravi Erika. »Kmet mora danes ogromno vedeti, še posebej, če se želi tržno usmeriti in razvijati dopolnilne dejavnosti. Potrebna je tudi odlična organizacija.«

Skupaj se izobražujeta, veliko bereta knjige o zelenjavi in predelavi, odločitve o novih podjetniških potezah pa sprejemata soglasno.

»Tukaj nimam nikogar nad glavo, sama si postavljam meje in razpolagam s svojim časom. Všeč mi je ta občutek svobode, da delam zase in za svoje podjetje,« pravi Erika. »Kmetija ponuja velik razpon, milijon stvari lahko delam, za nameček imam še čudovit razgled na Peco in Uršljo goro - kaj bi si lahko želela lepšega?«

Nenehno pojavljanje v medijih Eriki, kot pravi, ne preseda, nasprotno, rada

propagira kmečko življenje. Kmečki fantje so definitivno konkurenčni, pravi, Damijan pa se nasmehne: »O tem nisem nikoli razmišljal, je pa okoli kar nekaj takšnih, ki so se primožile na kmete.«

»To se mi ne zdi slabo, punce iz mesta prinesejo svež veter, nove ideje, mogoče tudi malo širšo sliko, kaj vse je mogoče s kmetijo narediti,« meni Erika. »V današnjih časih lahko mestno dekle na kmetiji lepo prispeva k njeni prihodnosti.«

Sicer se Smolakova ukvarjata s podobnimi birokratskimi sitnostmi kot drugi podjetniki. »Po eni strani ti elektronska tehnologija olajša življenje, po drugi strani pa država nalaga čedalje več papirnega dela,« pravi **Damijan Smolak**. »Včasih to zahteva več dela za računalnikom kot na sami kmetiji, pri tem pa so nekatere stvari povsem nesmiselne.«

»Največja dodana vrednost v poklicu, ki ga opravljamo, je stik z naravo, delaš na prostem, z živalmi, čeprav je tudi na vasi postalo kar naporno in stresno,« pravi **Marija Bončina** z ekološke kmetije Pri Lovrcu. *Foto: Osebni arhiv*

Pustila sta službo, zdaj gojita krave in koze

V naročju tolminskih hribov leži vasica Čadrg, okoli nje travniki in pašniki, na njih se z ekološko živinorejo ukvarja družina Bončina. Pred desetimi leti so še živeli v Tolminu, Marija in Danilo sta tam hodila v službo.

»**Tata** je na hitro umrl, mama je ostala sama na kmetiji, škoda nam je bilo, da vse to, kar so ustvarjale generacije pred nami, vzame konec, zato smo se z možem in tremi sinovi odločili, da peljemo domačijo naprej,« pravi Marija.

V hlevu imajo 15 krav molznic in 15 koz (ki čistijo pašnike), mleko pa v vaški sirarni predelajo v znani sir tolminc in albuminsko skuto. Obiskovalci kmetije lahko kupijo tudi sezonsko zelenjavo, pojedjo kosilo in najamejo prenočišče oziroma apartma. S turistično ponudbo Bončinovi pokrijejo eno delovno mesto.

Mama Marija pravi, da nikomur v družini ni žal, da so se tako odločili. »Niti noben od fantov, najstarejši je že zaposlen na domači kmetiji, ne bi zamenjal za prejšnji položaj,« zagotavlja. »Največja dodana vrednost v poklicu, ki ga opravljamo, je stik z naravo, delo opravljaš na prostem, z živalmi, čeprav je tudi na vasi postalo kar naporno in stresno.«

Foto: Osebni arhiv

Stres v hribovski vasi?

»Kar nekaj hitimo in norimo, nikoli nimamo zadosti, še preden zraste trava, bi jo že pokosili ... Ne vem, ali gre za splošen trend stvari, preprosto moraš tako delati, sicer ne prideš nikamor,« odgovarja Bončina. »Organizacija mora biti v nulo. Od petih zjutraj je akcija.«

Tudi Marijo moti birokracija na kmetih. »Imamo evidence na evidence zaradi evidenc. Bojiš se inšpektorjev, čeprav se trudiš in delaš pošteno. Če kandidiraš za subvencijo in dobiš nekaj sredstev, pride nadzor, ki sploh ni mil, bojiš se, kdaj bo kdo prišel, namesto da bi se ukvarjal s tem, kako boš pridelal hrano.«

Turistična kmetija se splača, če ti ni težko postreči le dveh gostov, razlaga Marija. »Če sta zadovoljna, bosta verjetno naslednjič pripeljala še štiri druge. Obenem pa je to, da lahko hrano, ki jo sam prideláš, ponudiš gostu, zagotovo najboljša naložba.« Bončinovi ponujajo stare lokalne jedi, večinoma jih pripravljajo iz svojih surovin, preostalo pa kupijo na drugih ekoloških kmetijah.

Urbanim zadovoljstvom se Marija na kmetiji ni odrekla. Zelo rada hodi v gledališče in na druge kulturne prireditve, poje pri skupini ljudskih pevk, že 15 let tudi vodi Združenje ekoloških kmetov severne Primorske.

V desetih letih so pri Bončinovih proizvodnjo sira povečali za dvakrat. Bodo tempo še stopnjevali?

»Ma, mislim, da kmetije prav dosti ne bomo več nadgrajevali. Obdržali bomo to, kar imamo, in kakovostno nadaljevali. Bo kar dosti veliko, da bi le bilo zdravja, in bomo več kot srečni,« odgovarja.

Aleš Avšič, ki poleg kmetije vodi še podjetje, ki tržne pridelovalce oskrbuje z vsem, kar potrebujejo za gojenje zelenjave: »Hitro sem videl, da je kmetija

premajhna za tradicionalno kmetovanje. Spremembe sem se lotil sam, starša sta bila skeptična. Pokazalo se je, da sem bil dovolj daljnoviden in sem izbral prave poti.« *Foto: Irena Herak*

Strojni inženir, ki je očetovo kmetijo nadgradil z mednarodnim podjetjem

Aleš Avšič, gospodar kmetije Pr' Francet v ljubljanskih Savljah, je s predsodkom o otrocih z vasi opravil že na začetku osnovne šole. »Slabšalni odnos je trajal le do prvega izleta, na katerega smo prinesli vsak svoj sendvič, moj z domačim kruhom in salamo je lepo zadišal in tako sem drugim pokazal, da so na kmetiji tudi dobre, spoštovanja vredne stvari. Hitro sem pridobil mestne prijatelje, da me niso več zmerjali s kmetom,« se spominja Avšič, poročen s slavistko Manuelo, s katero sta se spoznala na kmetijskem sejmu v Gornji Radgoni, zdaj oče gimnazijca, 12-letnice in dveletnika. »Otroci so zelo vključeni v kmetijo, tudi pomagajo, po drugi strani pa imajo svoje dejavnosti, starejši igra klavir, punca violino, oba plavata, hči tudi trenira dresurno jahanje.«

Diplomirani inženir strojništva Avšič zagotovo ni tipičen kmet.

Na družinski ekološki kmetiji pridelujejo sadike in zelenjavo, 22 let vodi tudi podjetje Zeleni hit, ki zahtevne tržne pridelovalce oskrbuje z vsem, kar potrebujejo za gojenje zelenjave, v dolini Neretve pa ima z bosanskim, italijanskim in izraelskim partnerjem podjetje **Adria** Hishtil, ki goji cepljene sadike za tržne pridelovalce po Evropi.

»Na kmetiji je veliko strojev, treba je znati tudi kaj popraviti ali pa se spomniti česa novega. Strojništvo in kmetijstvo sta zelo povezana, konstrukcije in rastlinjaki so strojniška domena, če razumeš rastlino in veš, kaj potrebuje, tudi veš, kako to narediti, to je interakcija, ki mi pride prav,« odgovarja Aleš na vprašanje, zakaj se je odločil za študij strojništva.

Glede na to, da sta se starša ukvarjala s pridelavo krompirja in zelja, je Aleš temeljito spremenil razmišljanje in vodenje kmetije. »Hitro sem videl, da je

kmetija premajhna za tradicionalno kmetovanje. Spremembe sem se lotil na svojo roko, starša sta bila skeptična, dala pa sta mi proste roke, češ, se bom že naučil iz svojih napak. Pokazalo se je, da sem bil dovolj daljnoviden in sem izbral prave poti ter jemal stvari s pravo mero, da sem lahko obstal,« razlaga Avšič in pripominja, da iz časov, ko je sam začel podjetniško pot, ni obstalo prav veliko podjetij. »Imel pa sem srečo, da sem lahko od začetka rasel skupaj s pridelovalci,« pravi.

Zeleni hit je še vedno generator vseh idej, proizvodnja sadik ob Neretvi pa je nadgradnja. »Gre za komplementarne posle v težnji, da bi zagotovil čim bolj popolno ponudbo in kupcu zagotovil kakovostna semena, sadike, gnojila in tehnologijo, skratka vse na enem mestu. Zame je najpomembneje, da sledimo svetovnim trendom v segmentu pridelave, da smo pri tem inovativni, napredni in res posvečeni,« pravi Aleš Avšič.

Avšičevo kmetijo je mogoče najti tudi na Poti dobrot, zemljevidu z naslovi in seznamom ponudbe 23 kmetij v Savljah, Klečah in na Ježici, na katerih je mogoče kupiti sveže lokalne pridelke. Avšič pravi, da v njihovo domačo prodajalno še vedno ne zaide veliko kupcev. »Čas od pobiranja do zaužitja ima zelo velik vpliv na dejansko kakovost,« poudarja ob tem. »Seveda je pomemben tudi načini pridelave, vendar je logistika še vedno velik zalogaj, tako za slovenske trgovce kot za nas, ki prodajamo doma. Prav zato je moj cilj v prihodnje poudarjati svežino in skupaj s trgovci iskati možnosti za zagotavljanje hitre poti od pridelovalca do končnega kupca. S tem je mogoče vplivati tudi na povečanje porabe, saj je prodaja zelo odvisna od kakovosti ponujene zelenjave.«

Ima polno zaposleni kmet podjetnik sploh kaj časa za svoje »muhe«? Avšič odgovarja, da gre rad na koncert klasične glasbe pa tudi na kakšen koncert zabavne. »Rad imam dobro družbo, dober ambient. Sicer se sproščam s športom. Plavam, grem na ture s cestnim kolesom, tudi tečem. Kot mladeniču mi je oče rekel, naj še kaj postorim na kmetiji, če se hočem razmigati, vendar verjamem, da je rekreacija prava stvar, da se rešiš dnevnega stresa.«

Jure Žgajnar vodi podjetje Križman, na kmetiji v Selah pri Škofljici pa skrbi za produkcijo telet. »Danes mora imeti kmetovalec obilico znanja, papirologije je še več kot v firmi. Kmetija je pravzaprav pravo podjetje.« *Foto: Irena Herak*

Med telicami in bagri

Jure Žgajnar, star 35 let, zadnjih devet let uspešno vodi družbo Križman, d. o. o., podjetje za vzdrževanje cest, javno razsvetljavo, urejanje zelenih površin, čiščenje okolice, čedalje več pa se ukvarja tudi z nizkimi gradnjami. Obenem na domači kmetiji v Selah pri Škofljici skrbi za produkcijo telet. V hlevu ima krave dojilje, teličke (ki postanejo krave, ko prvič telijo) in bike, eden od njih je licenciran, »pooblaščen« za razplod. Skupaj 80 govedi.

Jure pravi, da ohranjajo najboljše živali in počasi širijo svojo elitno čredo. Podjetje in čredo je prevzel potem, ko je oče Anton v Postojni kupil 290 hektarjev veliko posestvo in tja preselil (ter razširil) proizvodnjo mlečnih izdelkov, od mleka in sira do skute in jogurtov. Seveda proizvajajo tudi meso in mesne izdelke. Redijo tudi krškopoljske prašičke. »Vse je v naši verigi, od njive do mize,« pravi Žgajnar.

Juretova sestra Tina je ekonomistka, tudi ona je bila »povsem v drugih vodah«, potem ko jo je oče poklical v Postojno, pa se je na mlečni kmetiji povsem posvetila proizvodnji izdelkov.

»Glede zaslužka je čreda v Selah bolj životarjenje, imam jo skoraj bolj iz hobija in navade. Resno delo s kravami zahteva veliko natančnosti, zato mi bolj ustrezajo dojlje, da se le nekaj dogaja in se ohranja krajina,« pravi Jure, ki vstaja ob pol petih zjutraj in najprej preveri stanje v hlevu. Živali ima rad že od nekdaj, poskusil je tudi s konji. »Nikoli pa se nisem imel za čistega kmeta, vedno je bila zraven podjetniška žilica,« razlaga. Najprej je študiral zootehniko. »Nekako sem preplezal dva letnika, to so bila tista leta, ko še ne veš, kaj točno bi sam s sabo. Potem sem zaradi tedanje punce presedlal na komunalno **inženirstvo** in to me je povsem potegnilo, doštudiral sem ob delu.«

»Danes mora imeti kmetovalec obilico znanja, papirologije je še več kot v firmi. Kmetija je pravzaprav pravo podjetje,« opozarja Žgajnar. Njegovo zdravilo proti stresu je močan terenski motor, s katerim ob vikendih križari po oddaljenih krajih.

To še ni trend

Uradna statistika vseeno ni tako optimistična, kot bi lahko sklepali po teh zgodbah: še vedno se več ljudi priseljuje v mesta kot na podeželje, leta 2010 je bilo v Sloveniji 74.646 kmetijskih gospodarstev, 14 odstotkov manj kot deset let prej - čeprav so bila v povprečju večja. Tudi kmetijskih zemljišč v uporabi je bilo za dva odstotka manj, na skoraj 19 tisoč kmetijskih gospodarstvih pa so se v tem času nehali ukvarjati z živinorejo.

Ruralna sociologinja **Majda Černič Istenič** meni, da zaradi posameznih primerov »migracije« iz mesta na vas še ne moremo govoriti o kakšnem trendu.

»Kmetijstvo ne ponuja veliko novih možnosti za zaposlitev, po zgodovinski urbanizaciji in deagrarizaciji, ki sta v temeljih spremenila družbo, ostaja še vedno bolj ali manj obrobna gospodarska panoga. Posamični primeri kažejo, da mladi v aktualnih gospodarskih razmerah iščejo alternative in niše. Ljudje se odseljujejo na podeželje bolj zaradi slabše kakovosti življenja v mestih, seveda pa ne gre za enoznačno dogajanje. Velika hiša z vrtom je star slovenski ideal,« pravi izredna profesorica z ljubljanske biotehniške fakultete.

Članek bo izšel v tiskani izdaji 23.10.2015, št. 207/2015 .

Inženirska zbornica bo podelila nagrade za izstopajoče dosežke

Inženirska zbornica bo podelila nagrade za izstopajoče dosežke

Ptuj, 22. oktobra - **Inženirska zbornica Slovenije** danes pripravlja dan inženirjev, katerega osrednji dogodek je podelitev nagrad za izstopajoče inženirske dosežke. Nagrade za življenjsko delo bodo letos prejeli Janez Gorišek, Danijel Magajne in Jože Triglav, za enkratni inženirski dosežek Edvard Štok in Dušan Rožič, obetajoči mladi inženir je Marko Movrin. Podelitve nagrad se bo udeležila tudi ministrica za okolje in prostor Irena Majcen.

Gorišek je poznan predvsem kot konstruktor smučarskih skakalnic in letalnic v Planici, njegovo delo pa je izredno cenjeno tudi v tujini, s čimer pomembno prispeva k promociji slovenske gradbene stroke v svetovnem merilu, so v sporočilu za javnost zapisali na zbornici.

Gorišek je najprej z bratom, zdaj pa s sinom, vztrajno in inovativno širil svojo vizijo v gradbeni stroki in športu, njegovo delo odmeva celo v matematičnih znanostih, kjer so krivulje oblik skakalnih naprav poimenovali 'planicoide'.

"S svojim znanjem in intuicijo je pomembno zaznamoval smučarske polete, posredno pa tudi slovenski kulturni prostor, kjer Planica zavzema kultno mesto, ki presega gradbene dosežke in sam šport," so poudarili.

Magajne si je nagrado prislužil z intenzivnim razmišljanjem o inovacijah, s stalno željo po izboljšavah na svoji poklicni poti pa je pomembno prispeval k razvoju znanj o gradnji in sanaciji mostov ter sanaciji hiš in zemeljskih plazov.

Triglav, član mnogih uredniških odborov v poljudnih in strokovnih revijah, čigar bibliografija obsega že več kot 400 zapisov, je medtem geodetsko stroko zaznamoval s sodelovanjem pri raziskovalnih in razvojnih projektih, z razumnim in praktičnim reševanjem strokovnih problemov ter neomajno strokovno etičnostjo, kar je pomembno prispevalo tudi k mednarodni uveljavitvi slovenske geodetske stroke.

Štok je bil vodja projekta konstrukcije hokejske in plavalne dvorane Ledeni dvorec v Astani v Kazahstanu, ki sprejme 12.000 gledalcev in je postavljena na zahtevnem močvirnatem terenu, kjer so slovenskemu podjetju Konstat prav prišle izkušnje iz gradenj na Ljubljanskem barju. Gre sicer že za sedmi objekt, ki ga je nagrajenec projektiral v Astani.

Rožič si je priznanje prislužil, ker je na viaduktu čez železniško progo v Grobelnem zasnoval popolnoma novo tehnologijo gradnje mostov s spuščanjem konstrukcije v končno lego. Nagrajenec je kot projektant sodeloval tudi pri viaduktu Črni Kal, mostu čez Muro in mostu Ada v Beogradu.

Priznanje za obetajoče mladega inženirja gre Movrinu, ki je pri 33 letih že sodeloval pri več zahtevnih infrastrukturnih projektih, zadnjih pet let pa uspešno vodi projekt in izvaja nadzor nad elektrifikacijo in rekonstrukcijo železniške proge Pragersko-Hodoš.

Inženirska zbornica bo podelila tudi naziv častnega člana, to bo postal Ivan Iveta, dolgoletni sodelavec komisije za strokovne izpite, čigar delo je pomembno vplivalo na strokovnost in vsebinsko kakovost delovanja zbornice.

Inženirji, ki se bodo udeležili dneva inženirjev, si bodo še pred podelitvijo ogledali proizvodnjo Taluma, ki ima po mnenju inženirjev še velike možnosti za razvoj. Ob tem so poudarili znanje zaposlenih, v razvoj proizvodnje je namreč vpletenega mnogo lastnega znanja, izkušenj in ustvarjalnega potenciala.

V prihodnjih letih manj denarja za naložbe

TV SLOVENIJA 3, 14.10.2015, TOČKA PRELOMA, 20.30

JANJA KOREN: Dober večer. V proračunih za prihodnji dve leti je za naložbe namenjenega precej manj denarja kot v preteklih letih. Prihodnje leto naj bi ga bilo 715 milijonov evrov manj kot letos in 360 milijonov manj kot lani. Posledice za gradbeništvo, inženiring in povezane dejavnosti bodo hude, saj se končuje tudi dotok evropskih sredstev iz prejšnje finančne perspektive, iz nove jih še nekaj časa ne bo. Kako bo to vplivalo na gospodarsko rast, saj so prav naložbe eden njenih najpomembnejših generatorjev in kako bi bilo mogoče spodbuditi naložbe z zasebnim kapitalom, bomo ugotavljali v tokratni točki preloma. Samo za naložbe v prometno infrastrukturo bo denarja skoraj 300 milijonov evrov manj kot letos, gospodarstvo predlaga uvedbo zlatega investicijskega pravila.

SAMO HRIBAR MILIČ (direktor GZS-ja): Če bi jaz vodil vlado bi rekel sklep vlade je, da v letu 2016 sprejmemo določen program, ki ga bomo konkretno realizirali leta 2020.

KOREN: V lanskem skoraj 20 odstotni rasti obsega gradbenih del letos spet padec, med največjimi v Evropi, pred gradbeništvom črni časi.

JOŽE RENAR (direktor Zbornice gradbeništva pri GZS-ju): Odkar merimo, torej stanje povpraševanja v gradbeništvu tako slabih prognoz, kot jih vidimo za naslednje leto pravzaprav še ni bilo.

KOREN: Gospodarski minister optimističen glede pomoči države gradbeni panogi, a mu gradbinci ne verjamejo.

ZDRAVKO POČIVALŠEK (minister za gospodarski razvoj in tehnologijo): Bomo največ naredili, če se bomo lotili dveh ključnih infrastrukturnih projektov, to sta tretja os in pa drugi tir.

BLAŽ MIKLAVČIČ (predsednik upravnega odbora GH Holdinga): Tako daleč stran od teh projektov kot smo danes še nikoli nismo bili.

KOREN: Ko gradbeno podjetje z dvema zaposlenima ustvari 7 milijonov evrov prihodkov in skoraj 100.000 evrov dobička.

IGOR BANIČ (direktor podjetja SGP Pomgrad): Jaz lahko konkuriram tistim, ki imajo podobno infrastrukturo kot jo imamo mi, ne morem pa jaz konkurirati firmi z petimi zaposlenimi, ki nima nič.

KOREN: V Playboyu po novem nič več golih dam. Po večletnem padanju bruto domačega proizvoda je Slovenija lani dosegla nepričakovano visoko 3 odstotno gospodarsko rast. Največji delež k rasti so prispevali izvozniki, več kot polovico, pomemben delež pa tudi naložbe. Za letos je napovedana 2,7 odstotna gospodarska rast, za prihodnji dve leti 2,3 odstotna. Nižja rast bo v veliki meri posledica nižjih državnih investicij ob prihodu na evropsko finančno perspektivo 2014 – 2020.

IZTOK PLEVELJ: Tako velikih naložb kot je prejšnji teden začeta gradnja 230 milijonov evrov vrednega avtocestnega odseka Draženci – Gruškovje, v naslednjih letih še ni na vidiku. To bo upočasnilo gospodarsko rast, ogrožena bodo številna delovna mesta, samo v gradbeništvu okoli 10.000, svariyo v **GZS** in vladi predlagajo uvedbo zlatega investicijskega pravila.

HRIBAR MILIČ: Investicijsko pravilo, ki je zelo enostavno, da se planirajo strateške infrastrukturne investicije za obdobje petih let, da se natančno predvidi način financiranja in da se to počne s tako imenovanim drsnim planom za pet, šest let. To pomeni, ko se eno leto konča se doda naslednje novo leto.

PLEVELJ: K lanskemu nepričakovano visoki 3 odstotni gospodarski rasti so naložbe prispevale kar petinski delež, izvoz je prispeval 53 odstotkov rasti.

JANEZ KUŠAR (UMAR): Lansko leto smo že zabeležili rast naložb in njihovo povečanje je h gospodarski prispevalo 0,6 odstotne točke, tako da v bistvu 20 procentov te rasti izhaja neposredno iz investicije.

PLEVELJ: Naložbe so poleg izvoza vsa leta eden najpomembnejših generatorjev rasti bruto domačega proizvoda. Kot je razvidno iz grafa so naložbe do leta 2008 naraščale hitreje kot bruto domači proizvod. Po letu 2008 pa so močno upadle. Do leta 2012 za več kot 40 odstotkov. **BDP** je v tem času padel za 8,6 odstotka, najhujši padec je bil leta 2009.

KUŠAR: Padec BDP-ja je bil skoraj 8 odstotkov v letu 2009, mislim, da več kot 6 odstotnih točk, tri četrtine tega padca lahko neposredno pojasnimo z nižjimi investicijami, z nižjimi naložbami, ne.

PLEVELJ: Prvič je bilo znatnejšo rast naložb mogoče zaznati v drugi polovici leta 2013, leto kasneje je bila rast že spodbudna, pojasnjujejo na UMAR-ju.

KUŠAR: Bilo je pa veliko teh investicij spodbujeno tudi s strani države, oziroma evropskih sredstev, ki so bila usmerjena v komunalno infrastrukturo, predvsem. Po drugi strani še vedno nam pa nekako primanjkuje teh zasebnih investicij podjetniškega sektorja.

PLEVELJ: Za letošnje leto, ko se izteka čas za porabo evropskih sredstev iz prejšnje finančne perspektive napoveduje **UMAR** 2,7 odstotno gospodarsko rast, k čemur bodo štiri desetinke odstotne točke prispevale naložbe, ki naj bi se sicer povečale za 2 odstotka, vendar gradbinci že opažajo padec.

RENAR: Že letos pričakujemo padec, ki bo dvomesten, zna biti od 10 do 15 procentov, v naslednjem letu pa žal bo ta padec bistveno večji, celo največji odkar beležimo podatke o pač obsegu podpisanih pogodb. Namreč v prvih 7 mesecih letos je bilo podpisanih približno 50 procentov manj pogodb kot v enakem obdobju lani. Če smo nekje lani dosegli obseg 2 milijarde, bo letos tega cirka milijardo 700, v naslednjih letih pa, v naslednjem letu 2016 pa se znamo približati dobri milijardi.

PLEVELJ: Prav zaradi manj naložb je za prihodnje leto napovedana manjša, le 2,3 odstotna rast BDP-ja, leta 2017 pa naj bi naložbe spet zrasle, predvidoma za 5 odstotkov. Odločilne naj bi bile zasebne naložbe gospodinjstev in podjetij.

KOREN: Z mano sta Mirko Požar, predsednik Zbornice za gradbeništvo, ki povezuje okoli 20 gradbenih podjetij in Andrej Ržišnik, solastnik in direktor svetovalnega in projektantskega podjetja Protim, ki zaposluje več kot 50 inženirjev. Pozdravljena. Slišali smo, investicijskih sredstev je čedalje manj. Kaj se bo zgodilo z gradbenimi podjetji, ki kar 80 odstotkov prihodkov ustvarijo prek javnih naročil?

MIRKO POŽAR (Zbornica za gradbeništvo Slovenije): Torej vsekakor padli bodo prometi, ampak pri takšen drastičnem padu je potrebno tudi krčiti infrastrukturo podjetja, kar posledično pomeni odpuščanje, kar posledično pomeni mogoče tudi odprodajo osnovnih sredstev in potem, ko pridejo novi investicijski ciklusi v bistvu je vprašanje ali lahko to podjetje ponovno začene. To je to kar je tudi omenjal gospod Renar iz **GZS**. To je najslabše za gradbeno panogo, torej to nihanje prometa, oziroma obsega dela, zato so tako dobrodošli ti dolgoročni, oziroma petletni investicijski plani.

KOREN: Slišali smo predsednika, oziroma direktorja Gospodarske zbornice Slovenije. predala zlato investicijsko pravilo. Na grafu bomo zdaj videli realne vrednosti gradbenih del v Avstriji in Sloveniji iz katerega je razvidno, da ima Avstrija še vsaj zadnjih 10 let enakomeren tok gradbenih naložb, medtem ko vidimo pri Sloveniji velik porast in potem hud padec in zdaj smo pred drugo gradbeno krizo. Je takšno zlato investicijsko pravilo, načrtovanje naložb tista prava rešitev?

POŽAR: Vsekakor, zdaj ali je to pet let ali več ali manj ne vem. Pet let je realno, zato ker gradbeni cikel vsi vemo, da štartas z enim načrtovanjem, torej v gradbeništvo se nič ne zgodi v roku enega meseca ali v roku pol leta, zgodi se v roku dveh let. Torej, če mi danes nič ne projektiramo in to lahko arhitekti potrdijo, da boremalo projektiramo, potem zagotovo naslednje leto tudi nimamo kaj graditi, tako da ti ciklusi so ena do dve leti.

KOREN: Gospod Ržišnik, vi 70 odstotkov prihodkov ustvarite s tujci. Tudi v Beljaku imate svojo projektantsko pisarno. Kaj ugotavljate? Razlika med Slovenijo in Avstrijo, je to njihovo načrtovanje, premišljen pristop k naložbam tista prava rešitev?

ANDREJ RŽIŠNIK (Protim Ržišnik Perc): Jaz to pravzaprav težje ocenjujem, vem pa, da se bistveno bolj preudarno pripravijo na investicije. Če smo govorili o investicijskih ciklikih, ki trajajo pet let ali nekoliko manj zaznavamo v tem prostoru ravno to. Primer, trenutno se pripravlja generalna prenova deželne bolnice v Beljaku, razpis je zunaj, na tem razpisu se bomo prijaviili z nemškim partnerjem. Priprava razpisne, to se pravi projektne dokumentacije, to se prava priprava investitorja na izvedbo, oziroma na realizacijo generalne prenove je tri leta. Takih primerov pri nas ne poznamo, pri nas se pravzaprav s pripravo investicij hiti, zato obstajajo razlogi, hitro črpanje evropskih sredstev in podobno, ampak pri nas se še ni uveljavila neka trajnostna naravnana kultura priprave investicije in tu vidim jaz ključni problem.

KOREN: In tudi vlada Mira Cerarja je tu že marsikaj zamudila. Zadnja leta so na naložbeno rast in oživljanje gradbene panoge najbolj pozitivno vplivali evropska sredstva in lokalne volitve, a zlatih časov je konec. V primerjavi s predkriznim letom 2008 je bila julija letos vrednost gradbenih del manjša za 55 odstotkov, najbolj, za 90 odstotkov pri stanovanjskih objektih, pri inženirskih za 45 odstotkov. Pred leti je gradbeništvo prispevalo 7,5 odstotka BDP-ja, zdaj ga le še 3 do 4 odstotke. Julija letos je bil padec vrednosti opravljenih del med največjimi v Evropi, na letni ravni je znašal 14 odstotkov, v prvi polovici leta je bil 7 odstoten. Ker želijo gradbinci odpraviti nepošteno prakso, kakršno omogoča zdajšnji sistem javnega naročanja, pri katerem je odločilna najnižja cena in lahko posej dobijo tudi majhni in neizkušeni izvajalci, ki jih je čedalje več, so vladi spet posredovali nekaj predlogov za oživitev panoge. Poglejmo kaj želijo doseči.

ANDREJA LEŠNIK: Po propadu klasičnih gradbenih velikanov, kot so bili **SCT**, Vegrad, Primorje, so v vzponu mikroinženirska podjetja z enim do dvema zaposlenima ali celo brez njih. Po oceni večjih gradbincev nimajo pravih referenc, posle pa pridobivajo z dumpinškimi cenami in špekulativnimi nameni.

MIKLAVČIČ: Dumping cene so posledica kanibalizma, kanibalizem je posledica, da je premalo posla in v bistvu vsaj ta kanibalizem se bo še dogajal.

LEŠNIK: Po podatkih Bisnodea je na trgu 80 malih gradbenih podjetij, ki ustvarijo več kot milijon evrov prometa na leto in imajo do 5 zaposlenih. Med prvimi desetimi so štiri tuje podružnice, po prihodkih pa izstopa domače podjetje MarkoMark Nival iz Vidma pri Ptujju. Čeprav ima le dva zaposlena je lani ustvarilo več kot 7 milijonov evrov prihodkov in 98.000 evrov čistega dobička. Spisek dejavnosti MarkoMark Nivala je impresiven. Registrirani niso le za gradnjo stanovanj, cest, mostov, predorov, celo podzemnih železnic, ampak tudi za proizvodnjo klasičnih izdelkov, opeke, pridobivanje kamna, gramoza, mivke, trgovanje z nepremičninami in njihovo upravljanje, za tovorni in potniški promet, selitve, celo za finančni zakup in kreditiranje. Lastnik in direktor podjetja Peter Marko pravi, da večino gradbenih poslov dobijo z javnimi naročili, ker so pač najcenejši.

PETER MARKO (direktor podjetja MarkoMark Nival): Naročnik samo najnižjo ceno gleda, edino merilo je to ja.

LEŠNIK: O očitkih tekmecev, da posle prevzemajo z dumpinškimi cenami pa.

MARKO: To ni res ...Konkurenca zbija cene. Tudi večja gradbena podjetja imajo pri nekaterih projektih dumpinške cene. Tako, da smo s cenami tu tu, so pa dumpinške, to pa so ja.

LEŠNIK: Podjetje MarkoMark ima tudi več hčerinskih družb. Med njimi Nival Invest, ki je lani pridobil za 4,5 milijona evrov poslov. Peter Marko obžaluje, da so izgubili 8 milijonski projekt gradnje južne obvoznice v Murski Soboti, za katerega so bili sprva izbrani s partnerji iz Bosne.

MARKO: Tu so prav veliki gradbinci izsilili, da so nas izločili. Zavlačevali so, potem pa ni bilo več sredstev.

LEŠNIK: Zanimiv primer je tudi nekajkrat propadlo mariborsko podjetje Gradbeni finalist Zvezda. Ko se znajde v težavah lastnik podjetje zapre in ustanovi novega, pravijo zanesljivi viri. Kljub temu konkurira na razpisih za javni denar in to uspešno. Predlani je dobilo 3 milijone evrov vreden posel pri Kreditni banki Maribor. Večje gradbene družbe vidijo rešitev v bolj reguliranem gradbenem trgu in uvedbi licenc pri javnem naročanju, špekulantom pa bi prepovedali konkurirati za večje projekte.

MIKLAVČIČ: Ogronomno firm bo propadlo, branža bo izgubila ogromno delovnih mest, ampak dajte hudiča vsaj to, ali pa dajmo hudiča vsaj to regulirat.

BANIČ: Za trikrat smo se že zmanjšali, več se po moje ne morejo. Če jo rabimo, če ne pa pač bo država morala, da je anarhija edina, ki lahko panogo reši in bodo pač tujci v poznejših letih v bistvu tukaj, bom rekel, izvajali projekte.

LEŠNIK: Promet v panogi se je od začetka krize z 2,5 milijarde skrčil na 1,3 milijarde evrov, število zaposlenih pa se je zmanjšalo z 88.000 na dobrih 50.000. in kaj lahko stori država, da ustavi prosti pad gradbeništva?

POČIVALŠEK: Za slovensko gradbeništvo bomo največ naredili, če se bomo lotili dveh ključnih infrastrukturnih projektov, to sta tretja os in pa drugi tir.

MIKLAVČIČ: Pred petimi leti smo bili bližje tretji razvojni osi in veliko bližje drugemu tiru.

LEŠNIK: Da je težava še večja v novi finančnih perspektivi evropskega denarja za infrastrukturne naložbe, kot so centri za odpadke in čistilne naprave ne bo. Tudi sicer je vlada, tako kot vse prejšnje, zaspala pri pripravi projektov.

BANIČ: Mi počakamo, da se perspektiva začne in šele potem začnemo razmišljat kaj jutri. In ta jutri nas bo seveda tudi v letu 2016 in 2017 drago stal.

LEŠNIK: Gradbinci so pripravili tudi program oživitve panoge. Med drugim pričakujejo večjo podporo bank in gospodarske diplomacije pri njihovem nastopu na tujih trgih, žal pa ugotavljajo, da vrh vlade zanje nima prav nobenega posluha.

KOREN: Gospod Požar, koliko je po vaši primerov, ko dobijo posel neizkušeni izvajalci, ki pač ponudijo najnižjo, pogosto dumpinško ceno, tudi priznavajo, da je tako?

POŽAR: Glejte to bi jaz takole rekel. Jaz mislim, da ne gre zamera ali pa kritika izvajalcu. Vsi smo enkrat bili na začetku in vsak ima pravico ustanoviti podjetje in ponuditi v bistvu karkoli želi. Jaz mislim, da gre kritika bolj na račun izvajalca, oziroma nekdo nekoga, oziroma naročnika, oziroma nekoga, ki mora postaviti red in smo to pregledali, oziroma predlagali rešitve v **ZORG** programu. Skratka javni naročnik, ki izbere ali izvajalca z referencami, s kompetencami, s kapitalom, s prometom ali na drugi strani enoosebno družbo, ki so lani ali predlani za 7500 evrov odprli podjetje, dobili nekaj referenc, pred tem so bili v glavnem ti ljudje zaposleni kot vodje projektov v večjih gradbenih podjetjih, brez, saj reče z minimalnim kapitalom, to ni ista ponudba. Javni naročnik na drugi strani se zavezuje, da izbira po najnižji ceni. Če boste danes vprašali gospodarskega ministra bo seveda rekel, da je možno izbrati tudi po drugem kriteriju, ampak to je res zgolj samo teoretična možnost na papirjih. V praksi javni naročnik ne bo tvegala obrazložitve pri Računskem sodišču po drugih kriterijih, ampak za to izbere najcenejšega.

KOREN: Gospod Ržišnik, se strinjate? Problem je mogoče hitro rešiti. Kaj vi opazate, danes ste v vlogi predstavnika investitorjev, so upravičeni očitki velikih gradbincev na račun manjših in tudi manjših n račun velikih, ki da jim odžirajo posel v dimpinškimi cenami?

RŽIŠNIK: Jaz predvsem zelo dobro razumem večja gradbena podjetja, ki so ogromno kapitala vložili v postrojenje, tudi v kadre in so pravzaprav pripravljeni, zelo dobro pripravljeni tudi konkurirat pri večjih projektih in temu je bil njihov razvoj tudi namen. Je pa tudi res, da država, naša, ki še ni najdla nek stabilen investicijski model, če temu tako rečem, je prvovrstni regulator na trgu, kar opazamo tudi v drugih državah. Tu bom spet se lahko vračal na graf Avstrijcev, ki pravzaprav stabilno vlagajo. Pri njih so ta nihanja na nek način razumljiva, zato ker smo razpolagali v relativno kratkem času z velikimi sredstvi iz evropskih kohezijskih skladov.

KOREN: Ampak problem je, pravita oba, pri javnih naročnikih in pri zakonu. Kaj torej spremeniti? Je treba spremeniti zakon ali že zdajšnji omogoča drugačen način izbire izvajalca, da ni odločilna najnižja cena?

RŽIŠNIK: Zakon omogoča in tukaj se jaz seveda absolutno strinjam, zakon ni slab, sicer se pripravlja še boljši zakon o javnem naročanju po evropski direktivi, ki bo določene anomalije odpravil, sem se danes še enkrat poglobil in sem z veseljem prebral, da intelektualne storitve ne bodo več pod merilom najnižje cene, ampak je to samo eden od pogojev. Predvsem ni kultura ali pa ustreza tehnična pripravljenost investitorjev, da investicijske projekte sploh ustrezno vodijo. To je bistveni problem. Iz tega izhaja slaba samozavest, oziroma nesposobnost, kot jaz zaznavam v zasebnem sektorju, investicije smiselno tehnično ustrezno voditi.

KOREN: V pravite razlika med javnimi in zasebnimi naročniki je v tem, da javni vodijo naložbe formalno, formalistično, zasebni vsebinsko. Kaj bi lahko od zasebnih naložb prenesli na javne naložbe?

RŽIŠNIK: Predvsem preudarno pripravo investicijskih projektov, vključevanje strokovnjakov dovolj zgodaj in temu nameniti dovolj časa. Sem primer povedal, tri leta priprave investicijskega ciklusa v Avstriji za 55 milijonsko vredno investicijo. Pri nas se pripravljamo na to tri mesece do šest mesecev.

KOREN: Torej zakona ni nujno spremeniti, lahko pa bi se zgledovali po sosednjih državah, kjer kot pravite gradbinci zaščitijo domača podjetja. Slovenski gradbinci torej poudarjajo, da so svoje proizvajalce z zakonodajo zaščitili tudi na Hrvaškem. Poglejmo kaj vse mora izpolnjevati ponudnik, da lahko dobi posel.

IRENA ULČAR CVELBAR: Številke govorijo same zase. v zadnjih dveh desetletjih so domača in tuja podjetja na Hrvaškem ustvarila za 30 milijard evrov naložb. Slovenski delež je zanemarljiv, ne dosega niti 5 odstotkov ali drugače, manj kot 1 milijardo 300 tisoč evrov. Daleč za Avstrijo, Nizozemsko, Italijo in Nemčijo. Na vprašanje zakaj je tako direktor hrvaške agencije za konkurenčnost pravi takole.

DAMIR NOVINIČ (ravnatelj Agencije za investicije in konkurenčnost): Slovenska podjetja niso veliko vlagala v tujino, to je moje osebno mnenje. Poleg tega nekaterim, ki že sodelujejo s Hrvaško in imajo dobre vezi z njo sploh ni bilo treba vlagati. Tretji razlog pa je, da slovenska podjetja najraje vlagajo v Sloveniji.

ULČAR CVELBAR: Eden redkih slovenskih gradbincev, ki dela na Hrvaškem, a ne želi pred kamero, razloge vidi drugje. Čeprav veljavna zakonodaja na papirju vsem ponudnikom na mednarodnih razpisih omogoča, da se za posle potegujejo pod enakimi pogoji, je v resnici zaščitniška do domačih izvajalcev, pravi. Ne le reference in najnižja cena, podjetje mora izpolnjevati vrsto drugih zahtev. Denimo za posel vreden 7 milijonov evrov mora imeti gradbincev najmanj 300 zaposlenih, od tega najmanj 10 inženirjev. Zaprti vrata. Hrvaški gradbeni sektor, ki je v začetku tisočletja rasel na gradnji cest, pa pogosto nepremišljeno načrtovanih stanovanjskih in poslovnih objektov, od katerih mnogi še danes niso našli kupca, samo v Zagrebu je bilo še lani več kot 11.000 neprodanih stanovanj, se po nekaj sušnih letih počasi pobira, a tudi preusmerja.

NOVINIČ: To, da je manj naložb v nepremičnine za trg, več pa v industrijske in turistične objekte z višjo dodatno vrednostjo, je za nas dobro. Ti objekti ustvarjajo delovna mesta in spodbujajo izvoz, prvi pa imajo le kratkoročni učinek.

ULČAR CVELBAR: Po vstopu v Evropsko unijo je Hrvaški na voljo tudi denar iz evropskih skladov.

NOVINIČ: Med letoma 2014 in 2020 nam je na voljo 11 milijard evrov. Vidimo že prve rezultate v projektih, kot so gradnja železnic, proga Reka – Botovo je v fazi sklepnih priprav, nekateri odseki se že gradijo, pa čistilne naprave za vodo v Osijeku, Poreču ... To so veliki projekti. V dubrovniško letališče bo vloženi 260 milijonov evrov, od tega 160 milijonov iz evropskih skladov. To so velikanska sredstva, milijarde kun, ki spodbujajo rast v zasebnem sektorju, v majhnih in srednje velikih podjetjih, pa tudi v javni infrastrukturi.

ULČAR CVELBAR: Če je modernizacija dubrovniškega letališča za slovenske gradbince zamujen vlak, prihajajo nove priložnosti. Največji investitor bo v prihodnjih letih ministrstvo za pomorstvo, promet in zveze. Posodobitve pristanišč, dograditev in obnova železniške infrastrukture, pelješki most. Naložba ocenjena na okoli 220 milijonov evrov so posli, ki še niso oddani.

KOREN: Veliko je torej še priložnosti za slovenske gradbince. Jih boste izkoristili, gospod Požar?

POŽAR: Verjetno, ampak jaz nisem toliko prepričan, da lahko slovenska podjetja uspešno konkurirajo tam. Takšni veliki mega projekti so relativno zaščiteni.

KOREN: Oni imajo zelo stroge pogoje kdo lahko kandidira. Videli bomo zdaj na ekranu. Kakšne pogoje mora izpolnjevati podjetje, ki kandidira za posel, tako za projekte vredne na 7 milijonov evrov, če gre za javne namene, 300 zaposlenih, najmanj 10 inženirjev in potem vidimo zdaj, če je projekt vreden manj kot 3 milijone, zadošča 30 zaposlenih z enim inženirjem. Je to ustrezna rešitev, predlagate, da bi tudi v Sloveniji uvedli takšne kriterije, takšne pogoje?

POŽAR: Mi smo seveda prelagali takšen model, ker se nam zdi, da je enostaven model, ki se lahko z relativno hitro z neko uredbo sprovede v življenje in na ta način ima množica javnih naročnikov od občin, ministrstev jasne kriterije, med katerimi ponudniki lahko izbira in kateri so primerni za določeno naročilo.

KOREN: Vlada za zdaj posluha za vas še nima.

POŽAR: Tako. To nas je najbolj nekako, da rečem ujezilo, zato ker se trudimo, zato ker smo lansko leto celo delali, ker smo vse zbornice s fakultetami se združili, zapisali vso problematiko.

KOREN: Izdali memorandum za ožvitev panoge.

POŽAR: Tako. Vse smo izdali, nakar na koncu predsednik vlade nima časa za sestanek.

KOREN: Gospod Ržišnik kaj torej storiti?

RŽIŠNIK: Čisto preprosto. Velika podjetja za velike projekte, mala podjetja za male projekte. To je povsem logičen in pričakujem pravzaprav, da te vzore vlečeje.

KOREN: Ampak zdaj je že postopek, v parlamentarnem postopku je predlog novega zakona o javnem naročanju.

Zanimalo nas je ali vam je vlada prisluhnila in smo povprašali ministra za javno upravo kaj pripravljajo. Gospod Požar, gospod Ržišnik najlepša hvala. Poglejmo zdaj skupaj. kaj lahko torej od novega zakona o javnem naročanju, ki je prav zdaj v javni obravnavi, pričakujejo gradbinci smo vprašali ministra Borisa Koprivnikarja.

BORIS KOPRIVNIKAR (minister za javno upravo): No pogoje glede tako imenovanih inženiring podjetij z zelo majhnim številom ali celo brez zaposlenih smo zelo zelo zaostriili v tem novem zakonu. Kar pomeni, da tisti, ki kandidira na razpis mora imeti lastne reference in lastne izkušnje z izvedbo projekta in se ne more zgolj povezati s podizvajalci.

KOREN: A ste se zgledovali tudi po avstrijski, hrvaški zakonodaji?

KOPRIVNIKAR: Točnih določb, ki jih ima hrvaška zakonodaja mi v naš zakon nismo vpeljali zaradi tega, ker bi to predstavljalo dodatno zelo veliko administrativno breme in bi bilo v nekaterih primerih zelo krivično. Lahko pa z gotovostjo trdim, da smo zelo natančno preučili italijansko, avstrijsko, hrvaško in drugo evropsko zakonodajo, predvsem pa tudi okvirje evropske direktive, ki so uokvirjeni, iz njih ne moremo odstopati. Torej vse te primere smo pregledali in recimo prav primere avstrijske zakonodaje, na katero se naši gradbinci pogosto sklicujejo so tudi Avstrijci predstavili kot problematične, torej del zakonodaje, s katero imajo sami Avstrijci probleme in vse to smo tudi upoštevali v pripravi zakona.